Bbl9_Afmetingen van een gecombineerde groep toiletruimten

GEBRUIKSFUNCTIE(S)

- Bijeenkomstfunctie
- Industriefunctie
- Kantoorfunctie
- Onderwijsfunctie
- Sportfunctie
- Winkelfunctie

SAMENVATTING

Een groep van toiletruimten, zoals gangbaar in de praktijk, wordt als gelijkwaardig beschouwd aan de beoogde Bbl-voorschriften voor (1) vloeroppervlakte, (2) vrije doorgang en (3) afsluitbaarheid, mits cumulatief is voldaan aan:

- Elke afzonderlijke toiletruimte heeft op vloerniveau ten minste 0,60 m × 1,05 m (bij een hangcloset 0,60 m × 0,95 m), waarbij vóór de pot een vrije diepte van minimaal 0,40 m overblijft.
- De toiletruimten zijn bereikbaar via een voorruimte met (een aansluitpunt voor) een handenwasbak.
- De vrije doorgang (deur) van elke toiletruimte en van de toegang tot de voorruimte is ten minste 0,60 m.
- Per 10 in rekening gebrachte toiletruimten (afronden naar boven) maakt minimaal één integraal toegankelijke toiletruimte onderdeel uit van de groep.
- Het aantal urinoirs dat in plaats van toiletruimten wordt meegeteld bedraagt maximaal 25% van het totaal (afronden naar beneden).
- De aanwezige vloeroppervlakte van elk afzonderlijk bereikbaar deel van de groep is ten minste gelijk aan (aantal in rekening te brengen toiletruimten) × 1,08 m².

AANDACHTSPUNT(EN)

- Gelijkwaardigheid ziet uitsluitend op de Bbl-voorschriften waarop zij expliciet betrekking heeft; overige toepasselijke Bbl-voorschriften blijven onverkort van kracht.
- Toiletgroepen dienen functioneel logisch en binnen redelijke loopafstanden gesitueerd te zijn binnen het gebouw.
- De integraal toegankelijke toiletruimte vervult de rol voor gebruikers die ondersteuning, extra draaicirkels en hulpmiddelen nodig hebben; in de overige cabines worden daarom compacte afmetingen toegestaan.

© VKBN 1 november 2025

VOORSCHRIFT(EN) Bbl

- **Artikel 4.180:** Vrije doorgang (toepasselijk voor voorgeschreven toiletruimten en de route ernaartoe).
- **Artikel 5.18:** Toiletruimte (verbouw: minimale hoogte-eis; verwijst naar artikel 4.167, tweede lid).
- (Context bij integraal toegankelijke toiletruimte en toegankelijkheidssector: **paragraaf 4.6.2** en aanverwante artikelen; alleen van belang voor de aanwezigheidseis, niet voor deze gelijkwaardigheid.)

CASUS

In een gebouw worden op meerdere plaatsen toiletgroepen gerealiseerd met de volgende opzet:

- Deel 1: Voorruimte met twee urinoirs en een wasbak. Vanuit deze voorruimte zijn twee toiletruimten bereikbaar. De toiletruimten hebben op vloerniveau een breedte van ≥ 0,75 m (op tekening veelal 0,80 m) en vóór de pot een vrije diepte van ≥ 0,40 m, waarbij de vloerlengte bij gangbare potten ten minste 0,95 m (hangcloset) en 1,05 m (staand closet) bedraagt. De vrije doorgang van de deuren is ≥ 0,60 m.
- Deel 2: Eén integraal toegankelijke toiletruimte, waarvan afmetingen en inrichting voldoen aan de gebruikelijke richtlijnen voor integraal toegankelijk (op tekening is vanwege maat- en stelafwijkingen iets ruimer aangehouden).
- Deel 3: Voorruimte met wasbak, van waaruit drie toiletruimten bereikbaar zijn met dezelfde minimale afmetingen en vrije doorgangen als in deel 1.

Bij de berekening wordt de voorruimte met twee urinoirs aangemerkt als twee toiletruimten. Per toiletgroep worden in totaal 8 toiletruimten in rekening gebracht.

ANNOTATIE

Overweging(en)

- De standaardafmetingen van 0,90 m × 1,20 m voor een reguliere toiletruimte zijn mede bedoeld om (met hulp) gebruik door rolstoelgebruikers mogelijk te maken en de algemene bruikbaarheid te verhogen (bijv. hulp aan kinderen, handenwassen in de ruimte). In een toiletgroep met een integraal toegankelijke toiletruimte is deze primaire toegankelijkheidsdoelstelling afdoende geborgd in die specifieke ruimte.
- In de compacte cabines ontbreekt een fonteintje; handenwassen vindt plaats in de voorruimte, wat de praktische bruikbaarheid vergroot en wachttijden kan verminderen.

© VKBN 1 november 2025

- Een vrije ruimte vóór de pot van ≥ 0,40 m en een cabinebreedte van ca. 0,75 m voldoen in afgesloten cabines aan de functionele behoefte voor zittend gebruik.
- Een kleinere vrije doorgang (≥ 0,60 m) voor niet-voorgeschreven cabines binnen de groep belemmert de bruikbaarheid niet, aangezien de integraal toegankelijke toiletruimte de doelgroep met hulpmiddelen bedient en de voorruimten door de smallere deuren efficiënter te gebruiken blijven.
- Urinoirs verkorten de gebruiksduur, verhogen de doorstroming en daarmee de bruikbaarheid van de groep; daarom is een begrensd aandeel (max. 25%) acceptabel.
- De eis aan totale vloeroppervlakte per afzonderlijk bereikbaar deel (≥ 1,08 m² per in rekening gebrachte toiletruimte) borgt dat de totale ruimtebehoefte niet wordt ‘weggesneden’ door compactere cabines.

Beoordeling

De beschreven opzet is een doelmatige en veilige invulling van de Bbl-doelstellingen voor bruikbaarheid en toegankelijkheid binnen een toiletgroep. Met de aanwezigheid van een integraal toegankelijke toiletruimte in dezelfde groep en de genoemde randvoorwaarden is er geen reden aan te nemen dat de mate van veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieubescherming minder is dan met de betrokken voorschriften is beoogd. De oplossing wordt daarom als gelijkwaardig beoordeeld voor de aspecten vloeroppervlakte, vrije doorgang en afsluitbaarheid binnen de genoemde gebruiksfuncties.

© VKBN 1 november 2025